

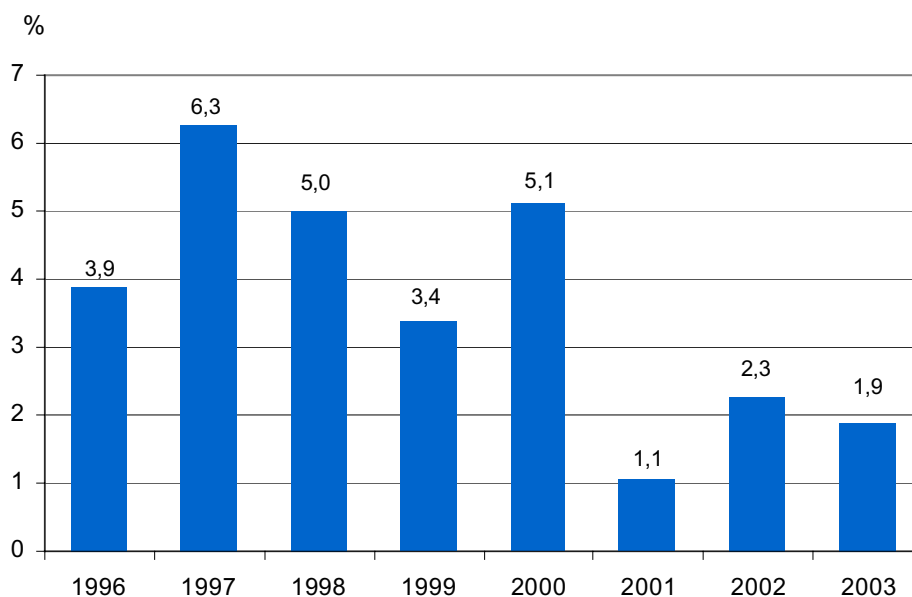
Lisätietoja: kansantalouden tilinpito: Tuomas Rothovius (09) 1734 3360, Olli Savela (09) 1734 3316; julkisyhteisöjen alijäämä ja velka: Paula Koistinen-Jokiniemi (09) 1734 3362, skt.95@tilastokeskus.fi
Vastaava tilastojohtaja: Ari Tyrkkö

Bruttokansantuote kasvoi viime vuonna 1,9 prosenttia

Bruttokansantuotteen määrä kasvoi Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 1,9 prosenttia vuonna 2003. Bruttokansantuote eli tuotettujen tavaroiden ja palveluiden yhteenlaskettu arvonlisäys oli viime vuonna 143 miljardia euroa.

Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä tuotanto oli 0,3 prosenttia pienempi kuin edellisellä neljänneksellä, mutta vuoden toisella ja kolmannella neljänneksellä bruttokansantuote lisääntyi 0,8 prosenttia. Viimeisellä vuosineljänneksellä bruttokansantuote suureni edelliseen neljännekseen verrattuna 0,3 prosenttia.

Bruttokansantuotteen volyymin muutokset 1996–2003, %

Kysynnän kasvu oli viime vuonna yksityisen kulutuksen varassa. Jo toisena vuonna perättäin investoinnit pienensivät kansantalouden kysyntää.

Yksityiset kulutusmenot nousivat viime vuonna 3,6 prosenttia. Edellisenä vuonna vilkastuneet henkilöautohankinnat jatkuivat koko vuoden 2003, mutta myös muita kodinkoneita hankittiin runsaasti. Viime vuonna kestävien kulutustavaroiden ostot kasvoivat peräti 17 prosenttia, kun vielä edellisenä vuonna kasvu oli alle 6 prosenttia. Julkisten kulutusmenojen määrä lisääntyi vajaan prosentin.

Investoinnit supistuivat 2 prosenttia. Kone-, laite- ja kuljetusvälineinvestointien yhteismäärä pieneni lähes 10 prosenttia. Asuinrakennusinvestoinnit lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 8 prosenttia, mutta muita talonrakennuksia pystytettiin 10 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Julkiset investoinnit kasvoivat 7 prosenttia.

Tavaroiden ja palveluiden viennin määrä kasvoi 1,3 prosenttia, mutta koska vientihinnat laskivat tätä enemmän, jäi viennin arvo edellistä vuotta vähäisemmäksi. Tuonnin määrä kasvoi 0,9 prosenttia, ja tuontihintojen nousun takia myös tuonnin arvo lisääntyi.

Tuotanto nousi palvelualoilla, joilla kasvu oli 2 prosenttia. Jalostustoimialojen tuotanto pysyi edellisen vuoden suuruisena. Tuotanto tehdasteollisuudessa ja rakentamisessa supistui vajaan prosentin. Alkutuotanto väheni lähes prosentin, metsätalouden tuotanto kasvoi hieman mutta maatalouden tuotanto pieneni.

Yritysten voitot kasvoivat hieman

Yritysten toimintaylijäämä säilyi edellisen vuoden tasolla. Sen sijaan yritysten yrittäjätulo kasvoi 2 prosenttia vuodesta 2002, mutta jäi hieman alhaisemmaksi kuin vuosina 2000 ja 2001. Yrittäjätulo vastaa karkeasti voittoa ennen verojen ja osinkojen maksua. Välittömiä veroja yritykset maksoivat viime vuonna 13 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Osinkoja yritykset maksoivat 6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2002. Yritysten kiinteät investoinnit vähenivät 11 prosenttia. Yritysten rahoitusasema oli runsaat 7 miljardia euroa ylijäämäinen eli enemmän kuin koskaan aiemmin.

Rahoituslaitosten rahoitusasema alijäämäinen

Rahoituslaitosten saama korkokate säilyi edellisen vuoden tasolla. Luotto- ja talletuskanta kasvoivat, mutta korkotaso aleni edelleen. Rahoituslaitosten rahoitusasema oli ensimmäistä kertaa alijäämäinen. Syynä tähän olivat osingot sekä Suomeen tehtyjen ulkomaisten suorien sijoitusten kotiuttamattomat voitot, jotka katsotaan ulkomaisten omistajien tuloksi ja vähennetään sektorin tuloista. Vakuutuslaitosten rahoitusasema oli lievästi ylijäämäinen.

Kotitalouksien reaalitulot kasvoivat 4 prosenttia

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 5,8 prosenttia ja reaalisesti 4,1 prosenttia. Tuloja lisäsi eniten palkkasumman kasvu 3,4 prosenttia, mikä oli seurausta ansiotason kohoamisesta. Myös kotitalouksien saamat sosiaalietuudet kasvoivat 3,4 prosenttia. Tulojen kasvusta huolimatta maksetut välittömät verot alenivat 1,7 prosenttia, koska verotus keveni. Kotitalouksien yrittäjätulo kasvoi 8 prosenttia. Maatalouden yrittäjätulo aleni 6 prosenttia. Kotitalouksien osinkotulot kasvoivat 13 prosenttia.

Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 5,4 prosenttia eli hieman vähemmän kuin käytettävissä oleva tulo. Säästämisaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon muuttui positiiviseksi ja oli 0,3 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli -0,2 prosenttia. Kotitalouksien kiinteät investoinnit kasvoivat 11 prosenttia omakotirakentamisen lisääntyttyä. Kotitalouksien rahoitusasema oli 1,8 miljardia euroa alijäämäinen.

Julkisyhteisöjen ylijäämä 3 miljardia euroa

Valtionhallinnon rahoitusasema oli viime vuonna edelleen niukasti ylijäämäinen. Ylijäämä oli 0,4 miljardia euroa. Ylijäämä pieneni, koska menot, erityisesti tulonsiirrot, kasvoivat enemmän kuin tulot. Valtionhallintoon luetaan myös valtion rahastot, jotka olivat selvästi ylijäämäisiä. Valtion verotuotot välillisistä veroista kasvoivat 5 prosenttia, mutta verotuotot välittömistä veroista vähenivät 7 prosenttia.

Kuntien ja kuntayhtymien rahoitusasema heikkeni hieman ja oli 0,8 miljardia euroa alijäämäinen. Kuntien verotulot alenivat vajaat 2 prosenttia. Kunnallisveron tuottoa alensi ansiotulovähennyksen korotus ja yhteisöveron tuottoa yleisen kehityksen lisäksi kuntien jako-osuuden alentaminen.

Sekä työeläkelaitosten että muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema heikkeni edellisestä vuodesta. Työeläkelaitosten rahoitusylijäämä oli 3,8 miljardia euroa ja muiden sosiaaliturvarahastojen alijäämä 0,3 miljardia euroa.

Yhteensä julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 3 miljardia euroa ylijäämäinen. EMU-ylijäämä poikkeaa vuodesta 2003 alkaen hieman kansantalouden tilinpidon mukaisesta julkisyhteisöjen nettoluotonannosta. Viime vuonna EMU-ylijäämä oli 2,3 prosenttia, edellisenä vuonna se oli 4,3 prosenttia. Vuonna 2003 julkisyhteisöjen EMU-velka oli 45,3 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Julkisten menojen suhde bruttokansantuotteeseen kohosi hieman ja oli 50,6 prosenttia. Edellisenä vuonna osuus oli 50,1 prosenttia. Veroaste eli verojen ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen suhde bruttokansantuotteeseen aleni viime vuonna selvästi, 44,6 prosenttiin. Edellisenä vuonna veroaste oli 45,9 prosenttia.

**Lähteet: Kansantalouden tilinpito, ennakkotietoja, vuosi 2003 ja 4. neljännes. Tilastokeskus
Julkisyhteisöjen alijäämä ja bruttovelka EMU-kriteerien mukaisina. Tilastokeskus**